

Sosuke Nacukava

Mačak koji je spasao knjige

Prevela sa engleskog
Dubravka Srećković Divković

Laguna

Naslov originala

本を守ろうとする猫の話

(HON O MAMOROTOSURU NEKO NO HANASHI)

by Sosuke Natsukawa.

Copyright © Sosuke Natsukawa 2017.

All rights reserved.

Original Japanese edition published by SHOGAKUKAN.

Serbian language edition arranged with SHOGAKUKAN,
through EMILY PUBLISHING COMPANY, LTD. and
A.N.A. SOFIA LTD.

Translation copyright © 2022 za srpsko izdanje, LAGUNA

**Mačak koji je
spasao knjige**

Prolog: Kako je sve počelo

Prvo i osnovno, deke više nema.

Priča koja sledi prilično je nečuvvena, ali on zna da je jedna činjenica apsolutno stvarna.

Ona je stvarna kao sunce što ujutru izlazi, i kao njegov trbuh što u vreme ručka krči od gladi. Pokušavao je da zažmuri, da zapuši uši, da se pretvara kako ništa ne zna, ali deka se ne vraća.

Rintaro Nacuki stoji nem i nepomičan pred tom surovom stvarnošću. Spolja Rintaro izgleda kao smiren, pribran mladić. Ali nekima na sahrani deluje sablasno. Izgleda previše pribrano za jednog srednjoškolca koji je naprasno ostao bez najbližeg u porodici. Držeći se ugla salona pogrebnog preduzeća, Rintaro ne odvaja oči od portreta svog deke.

A zapravo Rintaro uopšte nije smiren i pribran. Sam pojam smrti njemu je tuđ; ne može da uspostavi vezu između nje i svog dede, spokojnog čoveka koji kao da je egzistirao u nekom drugačijem svetu. Nikad nije pomišljao

da će smrt doći po deku, starca koji je nalazio uživanje u svom jednostavnom, bezmalo jednoličnom životu. Dok deda leži tu ne dišući, Rintaro ima utisak da ga posmatra iz daljine, kao da gleda neku rđavo izvedenu predstavu.

Sada, dok počiva u svom belom kovčegu, on izgleda istovetno kao i uvek – kao da se baš ništa nije dogodilo; kao da će svakog časa ustati, promumlati: „E pa lepo“, upaliti petrolejsku grejalicu i skuvati sebi uobičajenu šolju čaja. To bi Rintaru bilo potpuno normalno, ali se ne dešava. Umesto toga je starac i dalje u svom kovčegu, sa sklopljenim očima i svečanim izrazom lica.

Pojanje sutre monotono se otešlo, a ljudi prolaze po jedno ili dvoje, poneko izjavi Rintaru saučešće.

Prvo i osnovno, deke više nema.

Stvarnost postepeno pušta koren u Rintarovom srcu. Konačno uspeva da iscedi iz sebe nekoliko reči.

„Ovo je bez veze, deko.“

Ali odgovora nema.

Rintaro Nacuki je bio običan učenik više srednje škole*. Onizak, bled, s naočarima prilično debelih stakala, i retko je progovarao. U školi nije bilo nijednog predmeta u kom se posebno odlikovao, a sa sportovima nije baš najbolje stajao. Bio je skroz-naskroz prosečan dečak.

Rintaru su se roditelji razveli još dok je bio beba. A kad mu je, otprilike u vreme njegovog polaska u osnovnu školu, umrla majka, prešao je kod dede da živi s njime. Još

---

* U Japanu osnovno školovanje traje samo šest godina, tako da se srednja škola deli na nižu (u trajanju od četiri godine) i višu (u trajanju od dve godine). (Prim. prev.)

otad su porodicu činili samo njih dvojica. Takvo uređenje života bilo je malčice neuobičajeno za tipičnog srednjoškolca, ali za Rintara je naprosto predstavljalo normalan i neizostavan deo dosadne svakodnevice.

No sada kad je preminuo i deda, priča se zakomplikovala. Njegova smrt je bila veoma iznenadna.

Deda je bio ranoranilac, ali tog ljuto hladnog zimskog jutra nije se pojavio u kuhinji kao obično. Pošto mu se to učinilo čudnim, Rintaro je promolio glavu u polumračnu sobu zastrtu tatamijima gde je spavao njegov deda. Starac je još počivao ušuškan u svoj futon, pošto je već bio izdahnuo poslednji dah. Nije izgledao kao da je pre toga trpeo bolove – Rintaru je više ličio na skulpturu čoveka koji spava. Po mišljenju lokalnog doktora, najverovatnije je doživeo srčani udar i umro u tren oka.

„Preminuo je u miru.“

Ako se kandži znak za reč „život“ iskombinuje sa znakom za reč „umreti“, dobije se reč čudnog izgleda koja znači „preminuti“. Zbog nečeg se najviše potresao upravo kad je video tu reč; činilo mu se da je neumesna.

Doktor je hitro shvatio težinu Rintarove porodične situacije, pa se očas posla tu stvorila nekakva tetka iz nekakvog dalekog grada.

Dobrodušna i efikasna, pozabavila se svime, od dokumentacije potrebne za uverenje o smrti pa do organizovanja sahrane i svih drugih formalnosti. Posmatrajući je, Rintaro nije zaboravljao da se potruži da izgleda pomalo tužno, uprkos upornom utisku da ništa od toga nije stvarno. Ali koliko god da je o tome razmišljao, prosto nije mogao da natera sebe da zajeca pred dedinom slikom na sahrani. To mu je delovalo apsurdno, a i bilo bi laž.

Takoreći je mogao da zamisli deku kako pravi grimasu u svom kovčegu i govori Rintaru da prestane s time.

Na kraju je Rintaro poželeo dedi zbogom potpuno ćutke. Sve što mu je sad preostajalo bila je jedna zabrinuta tetka... i knjižara.

Knjižara *Nacuki* bila je majušna prodavnica korišćenih knjiga na periferiji gradića. Nije imala tolike novčane gubitke da bi se smatrala teretom, a nije ni donosila dovoljno novca da se smatra blagom. Ne baš neko naročito nasledstvo.

„Ej, Nacuki, imaš ovde neke sjajne knjige.“

Taj muški glas dopro je iza Rintara. Nije se okrenuo.

„Stvarno?“, upita očiju uprtih u police pred sobom. Police su se ređale od poda pa sve do plafona; bile su popunjene impresivnim brojem knjiga.

Tu su bili Šekspir i Vordsvort, Dima i Stendal, Fokner i Hemingvej, Golding... previše da bi se svi nabrojali. Neka od najvećih remek-dela koja je video ovaj svet – veličanstveni, dostojanstveni tomovi piljili su u Rintara. Sve su to bile ostarele polovne knjige, ali nijedna previše korišćena niti pohabana, nesumnjivo zahvaljujući dedinoj nežnoj brizi.

Kraj Rintarovih nogu je slično ostarela petrolejska grejalica sijala narandžastim sjajem, ali uprkos njenom najvećom trudu, u radnji se osećala promaja. A opet, Rintaro je znao da nije samo temperatura kriva što njega podilazi hladna jeza.

„I koliko su ove dve zajedno?“

Rintaro se osvrnu i zaškilji u knjige pružene ka njemu.

„Tri hiljade i dvesta jena“, tiho reče.

„Pamćenje ti je britko kao i uvek.“

Mušterija je bio momak iz iste srednje škole, za razred stariji od Rintara, po imenu Rjota Akiba. Bio je visok i vitak, vedrog lica, i zračio je nekom smirenom samouverenošću koja je bila sasvim dopadljiva. Uz snažnu građu, stečenu zahvaljujući dugogodišnjem treniranju košarke, posedovao je jednu od najbistrijih glava u svom razredu. Uz sve to je još bio i sin lokalnog doktora. Bio je to momak koji je pohadao ogroman broj vannastavnih aktivnosti – drugim rečima, sušta suprotnost Rintaru u svakom pogledu.

„A ove su ti bagatela.“

Na te reči Akiba krenu da slaže još pet-šest knjiga na gomilu pored kase na tezgi. Gospodin Svaštar je bio iznenađujuće revnosta čitalac i jedan od redovnih kupaca u knjižari *Nacuki*.

„Ovo je stvarno sjajna radnja, znaš.“

„Hvala. Molim te, razgledaj bez žurbe. To nam je rasprodaja pred gašenje knjižare.“

Po Rintarovom bezličnom tonu bilo je teško proceniti da li je ozbiljan.

Akiba se načas ućutao.

„Sigurno ti je strašno“, oprezno započe, „što si ostao bez dede.“

Akiba iznova hitro preusmeri pažnju na obližnju vitrinu s knjigama i napravi se da pretražuje police.

„A kao da je juče sedeo ovde i čitao“, nastavi Akiba, tobož uzgred. „Baš je bilo iznenada.“

„Da, i meni tako izgleda.“

Rintaro je zazvučao kao da samo nastoji da bude učtiv; sve i ako mu jeste tako izgledalo, u glasu mu nije bilo

nikakve naznake srdačnosti niti druželjubivosti. Akibu to, reklo bi se, nije posebno uzбудilo. Obrnuo se i pogledao u mlađeg dečaka, koji je i dalje zurio u police s knjigama.

„Ali čim je preminuo, ti si prestao da dolaziš u školu. Nije ti neka fora. Svi su se zabrinuli za tebe.“

„Ko to 'svi'? Ne pada mi na pamet ni jedna jedina osoba koja bi se zabrinula za mene.“

„Ah, pa dabome, ti se ni sa kim ne družiš. Sigurno je život tako prostiji. Ali ozbiljno, mora biti da se deda opasno sekira za tebe. Verovatno ga do te mere zabrinjavaš da mu duh još tumara naokolo. Kako da počine u miru? Previše je star da bi mu ti priređivao toliki jad.“

Akibine reči su bile oštre, ali osetilo se i nešto nežno u načinu na koji ih je izgovorio. Zbog zajedničke sponse s knjižarom *Nacuki*, Akibi je bio drag taj mlađi dečak sa svojom zatvorenošću hikikomorija*. Čak i u školi bi ponekad zaustavio Rintara da na brzinu proćaska s njim. Sada je njegova briga bila očigledna; Akiba je svratio u knjižaru samo da bi proverio kako mu je.

Akiba je posmatrao Rintara, koji i dalje glasa nije puštao od sebe. Najzad je Akiba prekinuo tišinu.

„Dakle, pretpostavljam da ćeš se odseliti.“

„Valjda“, kaza Rintaro ne odvajajući oči od polica. „Selim se kod tetke.“

„Gde živi?“

„Ne znam. Nisam je upoznao sve dok deka nije umro.“

Ton Rintarovog glasa ni na tren se nije menjao; bilo je nemoguće pročitati ga.

---

* Hikikomori – osoba koja živi povučeno i često izolovano od društva. Isto tako se naziva i sam taj fenomen. (Prim. prev.)

Blago slegavši ramenima, Akiba spusti pogled na knjige koje je maločas stavio na tezgu.

„Zato organizuješ rasprodaju?“

„Da.“

„Šteta. Zbirka ove knjižare je jedinstvena. U današnje vreme retko se naide na stvarčice kao što je čitav komplet Prusta u tvrdom povezu. Ovde sam konačno našao one delove *Očarane duše* Romena Rolana za kojima sam tragao“.

„Deda bi se obradovao kad bi to čuo.“

„Da je samo ovde to da čuje, ulepšalo bi mu dan! Znaš, zahvaljujući tome što sam ti drug, dokopao sam se mnogih sjajnih knjiga. A ti se sad seliš.“

Kod Akibe je neuvijenost bila način da izrazi brigu. Rintaro nije znao kako pravilno da uzvрати na to, pa se samo zapiljio u zid preko puta, gde se nalazila ogromna gomila knjiga. Čak i kad se ima u vidu da je to bila prodavnica polovnih knjiga, pravo je čudo kako su uspevali da ostanu u svom poslu s obzirom na vrste delâ koje su nabavljali i držali, jer je većina bila daleko od trenutnog trenda, a mnoge se više nisu ni štampale. Akibini komplimenti na račun knjižare nisu bili izgovoreni samo iz ljubaznosti prema Rintaru – u njima je bilo i mnogo istine.

„Kad se seliš?“

„Verovatno za nekih nedelju dana.“

„Verovatno? Neodređen kao i obično!“

„Nije ni važno. Ionako nemam nikakvog izbora.“

„Po svojoj prilici nemaš.“

Akiba ponovo sleže ramenima i pogleda u kalendar koji je visio iza tezge.

„Sledeće nedelje je Božić. Baš zafrknuto.“

„I nije mi mnogo stalo do Božića. Za razliku od tebe, nemam nikakve specijalne planove.“

„Hvala ti što si me podsetio. Jeste, raspored mi je takav da sam baš u poslu do guše. Krcat je. Jedna od onih godina, znaš, kad ću zaista imati muke da ostanem budan kako bih video Deda Mraza svojim očima.“

Akiba se razvalio od smeha, ali ne i Rintaro.

„O, stvarno“, tiho je odgovorio.

Akiba je napravio grimasu i uzdahnuo.

„Ako se već seliš, verovatno i nema svrhe da se zamajavaš redovnim dolaženjem u školu, ali zar nemaš utisak da bi bio red da se s ljudima rastaneš u prijateljstvu? U tvom odeljenju ima nekih koji brinu za tebe, znaš.“

Okrznuo je pogledom gomilu istampanih papira i svezaka na tezgi. Njih nije doneo Akiba; nešto ranije ih je tu ostavila predsednica Rintarovog odeljenja.

Ona se zvala Sajo Juzuki i živela je u blizini. Sa Rintarom se poznavala od osnovne škole. Posedovala je snažnu, trezvenu ličnost i nije bila naročito bliska s ćutljivim hikikomorijem Rintarom. Kad se pojavila u radnji i ugledala Rintara kako praznim pogledom zuri u police, naglašeno je uzdahnula.

„Izgledaš kao da te nijedna briga ne mori! Reklo bi se da ti život hikikomorija prija, a? Jesi li dobro?“

Rintaro je na to slegao ramenima. Sajo se namrštila, a onda se okrenula ka Akibi.

„Da li stvarno treba da se vrzmaš ovde? Traži te čitav košarkaški klub.“

Zatim se obrnula i odsečnim korakom izašla iz radnje.

Ona se nimalo nije bojala da tako neuvijeno razgovara s momkom starijim od sebe. To je bila tipična Sajo Juzuki;

ona je na taj način pokazivala da joj je do nečeg stalo. Rintaro joj se zbog toga divio.

„Tvoja predsednica je uvek strahovito revnosna“, primetio je Akiba. „Sigurno se oseća odgovornom za tebe. Nije morala da ti lično donese zadatke za domaći...“

Iako Sajo nije stanovala daleko, Rintaro je shvatio da joj sigurno nije ni lako pao taj dodatni trud s obzirom na godišnje doba, jer je toliko hladno da vidiš sopstveni dah.

„Ove možeš da dobiješ za šest hiljada jena“, izgovorio je, konačno ustavši. Akiba je izvio obrvama.

„To je malčice skupo za rasprodaju pred gašenje radnje.“

„Popust od deset posto. Za manje od toga ne mogu da ti ih dam. To što kupuješ sve su književna remek-dela.“

„Klasični Nacuki“, nasmeja se Akiba. Zatim izvadi iz novčanika nekoliko novčanica, pa uze sa tezge svoj šal i rukavice. Pošto je dobro namestio torbu preko ramena, dodade:

„Dođi sutra u školu.“

I uz svoj večiti vedri osmeh po kom je bio prepoznatljiv, Akiba izađe iz radnje.

Knjižara *Nacuki* je naglo potonula u tišinu. Sa druge strane vrata sunce na zalasku zračilo je crvenkastim sjajem. U uglu je grejalica, ostavši gotovo sasvim bez petroleja, počinjala da se žali.

Bilo je krajnje vreme da se Rintaro popne na sprat i spremi nešto za večeru. Čak i dok je deda bio živ, uvek je to radio Rintaro; dakle, nikakav složen posao.

A ipak je Rintaro i dalje stajao nepokretan, zureći u vrata radnje.

Sunce je kliznulo još niže, grejalicu je izdala snaga, a knjižaru je počeo da ispunjava hladan vazduh. No Rintaro se i dalje nije micao.

Prvo poglavlje: Prvi lavirint – tamničar knjiga

Knjižara *Nacuki* bila je malecna, zavučena radnja u jednoj ulici u starom delu grada. Imala je prilično neobičan raspored.

Od ulaza pa pravo do zida u dubini vodio je jedan jedini dugačak prolaz. Obe strane prolaza bile su ispunjene gorostasnim redovima polica koje su se uspinjale sve do plafona, a svaka je bila dupke puna knjiga. Nad glavom su visile staromodne svetiljke, a njihova topla svetlost odbleskivala se od lakiranog drvenog poda.

Otprilike pri polovini nalazio se jednostavan drveni radni sto na kom se obavljala prodaja, ali sem njega i dve stolice nije bilo više nikakvog nameštaja niti ukrasa. U dnu radnje prolaz se završavao prostim zidom od golog drveta, ali kad se uđe na glavna vrata sa jarke svetlosti dana, sticao se utisak da je čitava prostorija mnogo dublja nego što zaista jeste. Okružen zidovima od knjiga, posetilac se osećao kao da stupa u beskrajn prolaz koji nestaje negde dalje u tami.

Slika dede koji ćutke čita knjigu pod lampom postavljenom na taj mali sto bila je utisnuta u Rintarovo sećanje; njene linije su bile iscrtane jednostavno ali sa pažnjom, kao na kakvoj uljanoj slici majstora-umetnika.

„Knjige imaju bezmernu moć.“

To je bila dedina životna krilatica.

Ako ćemo pravo, starac nije bio neka pričalica, ali kad se dohvati teme knjiga, iznenadno bi živnuo. Sitne oči bi mu se nabrčkale u osmeh, a reči bi potekle iz usta sa strastvenom energijom.

„Postoje večne priče, toliko moćne da su preživele vekove. Pročitaj mnogo takvih knjiga – one će ti biti kao prijatelji. Biće ti nadahnuće i podrška.“

Rintaro je piljio oko sebe, u malecnu knjižaru i njene zidove od knjiga. Njene police nisu sadržale ništa od trenutnih bestselera. Ništa od popularnih stripova ili časopisa. U novije vreme knjige se čak više nisu ni prodavale na isti način na koji se to radilo nekada. Redovni kupci često su iskazivali zabrinutost za opstanak knjižare *Nacuki*, ali krhki stari knjižar samo bi klimnuo glavom u znak kratkog „hvala“. Kompletna Ničeova dela i razlistane zbirke poezije T. S. Eliota ostajale su izložene kraj ulaznih vrata.

Taj prostor koji je stvorio njegov deda bio je savršeno utočište za dečaka sa sklonošću da bude u neku ruku samotnjak. Kako se nikada nije istinski uklapao među ostale u školi, Rintaru je prešlo u naviku da dolazi ovamo i zaranja u knjige, nezasito čitajući sve što nađe na policama.

Drugim rečima, to je bio Rintarov bezbedni prostor, mesto gde je mogao da nađe zaklon od spoljašnjeg sveta. Ali sada će, za koji dan, biti primoran da zauvek napusti knjižaru *Nacuki*.

„Deko, ovo je bez veze“, šapnuo je.

U tom času ga je u javu vratio veseo zvon staromodnog zvona što je visilo na ulaznim vratima. Obično je to značilo da je ušla mušterija, ali na vratima je stajao natpis „Zatvoreno“. Napolju je sunce bilo zašlo, te se kroz staklena vrata videla samo tama. Činilo mu se da je Akiba otišao koliko maločas, ali nekako je proletelo silno vreme.

Zaključivši da je zvono bilo varka njegove mašte, Rintaro je ponovo usmerio pogled ka policama.

„Malčice ti je sumorno ovde.“

Taj glas ga prenu. Ali kad se okrenuo da proverí ulaz, nikog nije bilo.

„Šteta – imaš ovde baš dobru zbirčicu, ali te knjige samo venu u ovoj odrtaveloj staroj radnji.“

Rintaro je shvatio da glas dopire iz dubine radnje. Obrnuo se i ugledao... nikoga. To jest, ako se ne računa nekakva prugasta mačka. Izgledala je kao najprosečnija riđa prugasta mačka; kao prilično krupan, punačak mačak s tigrastim narandžasto-žutim krznom. Ovaj mačak je imao prepoznatljive šare od vrha glave pa niz leđa i rep – tipično za prugaste mačke – ali trbuh i noge bili su mu čisto bele boje. Kako je stajao na slabo osvetljenoj pozadini, oči su mu ličile na dva blistava grumena žada. I bile su uprte pravo u Rintara.

Rintaro je posmatrao mačka kako savija i opruža svoj dugački otmeni rep.

„Ti si mačak!“

„Je l' ti to neki problem?“, upita mačak.

Greške nije bilo – mačak je upravo to izgovorio.

Iako ga je to uzdrimalo, Rintaro je uspeo da napabirči mrvicu staloženosti. Čvrsto je zažmurio i izbrojao do tri. Potom je ponovo otvorio oči.

Krzno, čupav rep, dva prodorna zelena oka i dva uredna trouglasta uva – apsolutno nije moglo biti nikakve sumnje. Bio je to mačak.

Prugastom mrdnuše brci.

„Ej, mali, nešto ti nije u redu sa očima?“, upita on. To stvorenje nije imalo dlake na jeziku.

„Ne, nego sam... ovaj...“, upetlja se Rintaro, grčevito tragajući za onim pravim što bi trebalo da kaže. „Vid mi nije preterano dobar, ali *vidim* da tačno preda mnom sedi mačak koji priča.“

„Odlično“, kaza mačak i klimnu glavom. Pa nastavi:

„Tigar, tako se zovem. Tigar Prugasti.“

Ne postoji ništa uvrnutije od mačka koji ti se iznebuha predstavlja, ali Rintaro nekako uspe da uzvрати jednakom ljubaznošću:

„Ja sam Rintaro Nacuki.“

„Znam. Ti si novi vlasnik knjižare *Nacuki*.“

„Novi vlasnik?“

Rintaro se zbuni. Prvi put je za to čuo.

„Sa žaljenjem moram reći da sam samo običan srednjoškolac, i to hikikomori“, objasni on. „Deka je znao sve o knjigama, ali on više nije tu.“

„Nikakav problem“, objavi prugasti. „Mene zanimaš ti kao novi vlasnik.“

Netremice je posmatrao Rintara malčice uškiljenim očima.

„Treba mi tvoja pomoć.“

„Moja pomoć?“

„Tako je. Tvoja pomoć.“

„Pomoć u vezi sa...?“

„Postoje knjige koje su utamničene.“

„Knjige?“

„Jesi li ti papagaj? Prestani da ponavljaš kao malouman sve što ja kažem.“

Ove reči su oštinule Rintara po licu kao šamar. Mačak se, međutim, uopšte nije obazreo na njegovu reakciju.

„Trebalo da spasem te knjige.“ Oči od žada su sevnule. „A ti moraš da mi pomogneš.“

Rintaro je nekoliko časaka ćutke sedeo i posmatrao riđeg prugastog mačka. Potom je polako digao desnu šaku i krenuo da pipka okvir svojih naočara. Imao je naviku da to radi kad god razmišlja.

Mora da sam stvarno umoran, pomislio je.

Rintaro je sklopio oči, sa šakom još na okviru naočara.

Dedina smrt i stresna sahrana, sve to ga je iznurilo. Mora biti da je zadremao a da nije toga bio svestan, pa sad sanja. Ubedivši sebe sopstvenom logikom, opet je otvorio oči. Ali pravo pred njim je i dalje sedeo prugasti mačak.

U redu, sad imam problem.

Mada, kad bolje razmislim, već danima sedim i zurim u ove police.

Stvarno sam u zakašnjenju s čitanjem...

A gde li sam ostavio onaj primerak Kandida koji samo što sam započeo?

Po glavi su počele da mu se roje sve neke nasumične misli.

„Slušaš li ti mene, gospodine Vlasniče?“

Oštri ton prugastog mačka probušio je mehur Rintarovih misli.

„Čuj, mali, da ponovim. Trebaš mi kako bi mi pomogao da spasem te knjige.“

„Kažeš da ti trebam, ali...“

Rintaro se batrgao da nađe prave reči.

„Beskoristan sam ti. Kao što rekoh, ja sam samo jedan srednjoškolac i hikikomori“, krajnje iskreno je izgovorio sa svoje stolice za kasom.

Iz nekog razloga nije mogao da nagna sebe da slaže tog prugastog mačka koji priča.

„Nema frke. Već sam i znao da si jadni, neupotrebljivi paćenik“, podrugljivo uzvratu mačak. „Ali svejedno moram da tražim od tebe izvesnu uslugu.“

„Ako si već to znao, što onda tražiš moju pomoć? Sigurno postoje milioni ljudi koji bi bili sposobniji od mene.“

„To je suviše i reći.“

„I upravo sam ostao bez dede. U ovom trenutku se osećam prilično depresivno.“

„To kapiram.“

„Pa zašto onda...“

„Zar ne voliš knjige?“

Duboki glas prugastog mačka ugušio je sve Rintarove proteste. Sad je bio blaži, ali ujedno i ispunjen odlučnošću. Rintaro nije baš razumeo o čemu to taj mačak priča, ali njegova upečatljiva pojava i moć govora kao da su ga lišile svakog logičnog rasuđivanja.

Oči od žada su piljile pravo u Rintarove oči.

„Da... Da, naravno da volim knjige.“

„Pa šta te onda sprečava?“

Prugasti mačak je zračio suštom odvažnošću i samouverenošću – neopisivo se razlikovao od samog Rintara. Dečak je ponovo krenuo da pipka naočari, očajnički pokušavajući da dokuči šta se to dešava. Ali nije bilo nijednog objašnjenja koje bi sadržalo iole smisla.

„Važne stvari uvek je teško razumeti, gospodine Vlasiče“, izgovori mačak kao da čita Rintaru misli. „Ljudi

većinom ne kapiraju tu očiglednu istinu. Uposleno se bakću svojim svakodnevnim životom, a ipak *čovjek samo srcem dobro vidi. Suština se očima ne da sagledati.**“

„Pazi ti to!“, iskolači oči Rintaro. „Nisam nikada očekivao da ću čuti mačka kako citira *Malog princa*.“

„Nisi ljubitelj Sent Egziperija?“

„On mi je jedan od najdražih pisaca“, uzvratila Rintaro pokazujući prstom ka obližnjoj polici, „ali mislim da najviše volim njegov *Noćni let. A Južnu poštu* nisam mogao da pustim iz ruku.“

„Odlično“, osmehnu se prugasti od uva do uva.

Mačkova pribranost izazva u dečaku snažan talas nostalgije. Nekako ga je mačak podsećao na dedu, jedino što deka nikad nije bio toliko pričljiv.

„Dakle, pomoći ćeš mi?“

Rintaro sleže ramenima.

„Je li mi dopušteno da odbijem?“

„Jeste“, odgovori mačak kao iz topa, a onda namćora-sto dodade: „Ali ću se gorko razočarati budeš li odbio.“

Rintaro malčice iskrivi lice.

Dakle, ovaj mačak se stvori niotkuda, traži pomoć, onda kaže kako će se gorko razočarati ako ne pristanem...

To se prosto kosilo s pameću, a ipak je u neuglađenoj mačkovoj otvorenosti bilo nečeg privlačnog – nije mogao previše da se naljuti na njega. Da, kad bolje promisli, verovatno ovaj mačak ipak mnogo liči na njegovog deku.

„I dakle, šta ti je potrebno od mene?“

„Da pođeš za mnom.“

„Kuda?“

---

* Antoan de Sent Egziperi, *Mali princ*, u prevodu Flavija Rigonata. (Prim. prev.)

„Hajde!“

Maćak se obrnu i pođe, ali ne u smeru ulaznih vrata, već ka senkama na suprotnom kraju radnje. Prilično zbu-njen, Rintaro krenu za njim, no nije načinio ni nekoliko koraka a već ga je savladao vrlo čudan osećaj vrtoglavice. Knjižara *Nacuki* bila je dugačka i uska; očekivao je da će za još koji korak udariti u zadnji zid. Ali ovog dana nije bilo ćorsokaka. Prolaz između gorostasnih zidova od polica s knjigama prosto se produžavao. Staromodne svetiljke nad glavom takođe kao da su se ponavljale do u beskraj. Dok su hodali, Rintaro primeti da su police pune knjiga koje nikad pre nije video. Mnoge su bile ukoričene drugačije nego što je u današnje vreme uobičajeno. Ostavili su za sobom stare korišćene knjige i nastavili među tomove u prekrasnim kožnim povezima sa zlatotiskom; prolaz je postao galerija božanstvenih knjiga.

„Ov... Ovo... Ja, ovaj...“

Rintaro je počeo nepovezano da muca. Maćak se osvr-nu ka njemu.

„Bojiš se, gospodine Vlasniče? Ako nameravaš da me ispališ, onda sad imaš priliku za to.“

„Samo sam se zapitao kad smo to nabavili sve ove nove knjige za radnju“, odgovori on škiljeći u daljinu, a onda pogleda u maćka. „S obzirom na ovolike nove naslove za čitanje, mislim da još nisam spreman da raskrstim sa životom hikikomorija. Možda ću pitati tetku je li moguće da odložimo moje preseljenje.“

„Hmmm. Smisao za humor nije ti baš najsjajniji, ali srce ti je valjano. Ovaj svet pred nas baca svakojake prepreke, prisiljeni smo da istrpimo mnoštvo besmislica. Naše najbolje oružje za borbu protiv sve muke i nevolje

na ovom svetu nisu logika i nasilje. Najbolje oružje nam je humor.“

Pošto je udelio svoje zrnce mudrosti u stilu nekog drevnog filozofa, prugasti mačak produži da tiho tapka hodnikom.

„Idemo, gospodine Vlasniče.“

Rintaro poslušno pođe za njim.

Uskoro su police sa obeju strana bile nakrcane raznovrsnim debelim tomovima koji su mu bili potpuno nepoznati. A dok su dečak i mačak odmicali napred, prolaz je počelo da prožima slabo plavičasto sjajkanje. Postepeno je bilo sve jarkije, dok konačno čitav prostor nije ispunila zaslepljujuća bela svetlost.

Ugledao je jarko svetlo sunca i drveće koje se blago njihalo.

Ona bela svetlost je jenjala i Rintaro se obreo okružen prijatnim predelom. Pred njegovim nogama su kamene ploče jasno blistale na suncu. Nad njim su se na povetarcu njihale grane ogromnog svilenog drveta, stvarajući svetlucave slapove sunčevih zraka. A iza svega toga... Rintaro je zaškiljio ne bi li razaznao.

„Kapija?“

Na malom rastojanju odatle, na vrhu niza kamenih stepenica, nalazila se veličanstvena natkrivena kapija, od onih koje zovu jakuimon. Krov joj je bio od tradicionalnog dekorativnog crepa, a ogromna drvena krila uglačana do finog sjaja, ali sveukupni utisak je bio nekako neodređeno tegoban. Rintaro pogleda levo pa desno. U oba smera, dokle oko seže, pružao se savršeno jednolik zid. U zidu su se pored glavne kapije nalazila manja vrata; činilo se da na pločici za ime ništa ne piše.

Pravilne kamene ploče u zemlji, koje su se protezale u daljinu, bile su besprekorno čiste. Površinu im nije prljao čak ni opali list. Čestice svetlosti što su se probijale kroz prostore između krova i drveća iskrile su poput razigranih kapljica vode.

Na vidiku nije bilo žive duše.

„Stigli smo“, kaza mačak. „Ovo nam je odredište.“

„Tu su te knjige?“

„Utamničene su tamo iza.“

Rintaro još jednom pogleda u veličanstvenu kapiju i svileno drvo nad njom. Njegove divovske grane bile su pune paperjastih cvetova. To je bilo čudno. Bio je decembar, što je značilo da je posredi neko vrlo neuobičajeno svileno drvo. A opet, od samog početka je sve što je tog dana video prkosilo zdravom razumu. U ovom trenutku se činilo da i ne vredi baš lupati glavu pitanjem tih zimootpornih cvetova.

„Kakva impozantna vila! Samo je već kapija veličine naše knjižare.“

„Ne loži se. Sve je to folirancija. Iza ogromnih impozantnih kapija žive mnogi bedni primerci čoveka.“

„Hm, sa stanovišta jednog srednjoškolca koji živi u bednom primerku kuće, ne bih odbio ovakvu kapiju.“

„Iskoristi maksimalno svoju slobodu da stojiš tu i kukumavčiš“, kaza mačak. „Ako ne uspemo da izbacimo te knjige, ostaćeš zaglibljen u ovom lavirintu zauvek.“

Rintaro se zabezeknu.

„... Rekao bih, ovaj... izgleda da si taj deo izostavio.“

„Pa očigledno, da sam ti ga saopštio ranije, nikad ne bi ni pristao da pođeš. Ponekad je neznanje blaženstvo.“

„To je podla prevara.“

„Nije valjda? Dok si sedeo tamo sa onom ojađenom facom, bilo je poprilično jasno da nemaš bogzna šta da izgubiš.“

Mačkove reči bile su čist otrov. Dakle, to je ono što zovu „surovo iskren“, pomisli Rintaro. Zagledao se u prekrasno plavo nebo dok se trudio da sroči odgovor.

„Ne nalazim zabavu u povređivanju beslovesnih životinja, ali...“

Začutao je da bi popravio naočari.

„Koliko ovog trena, javlja mi se nesavladiva želja da te ščepam za šiju i prodrmusam te.“

„Odlično. To je pravi duh!“

Potpuno pribran, mačak je nastavio da se penje uz stepenice što su vodile do kapije. Rintaro zagrabi za njim.

„Samo me zanima – šta ako ne budemo mogli da se vratimo?“

„Verovatno ćemo biti osuđeni da večno hodamo duž ovog zida. A opet, nikad pre nisam ostao zatočen ovde, pa u stvari i ne znam.“

„To nije dobro.“

Rintaro se zaustavio na najvišoj stepenici, tik ispred masivnih drvenih vrata.

„I dakle, šta tačno treba da radim?“

„Samo da razgovaraš s gospodarom ovog imanja.“

„A onda?“

„Ako uspeš da ga ubediš, završili smo posao.“

„I to je sve?“

Rintaro je delovao iznenađeno. Ali mačak još nije bio gotov.

„Imam jedan dodatni zadatak za tebe“, objavio je visokoparnim tonom. „Da li bi bio ljubazan da pozvoniš?“

Rintaro učini što je od njega zatraženo.

* * *

Na malim vratima ukraj kapije pojavila se privlačna žena u jednostavnom kimonu boje indiga. Po njenom uzdržanom ponašanju zaključilo bi se da je stara gospođa, ali prave godine bilo joj je teško odrediti. Nije zračila nikakvom toplinom, a oči su joj bile mrtve. Zbog crvene ukrasne ukosnice zadenute u punđu i porcelanske beline kože, lako se moglo pomisliti od nje da je neka sjajno izrađena japanska lutka.

Rintaro nikako da natera sebe da prozbori.

„Izvolite?“, izgovori ona jednoličnim glasom.

Mačak preuze inicijativu od usplahirenog dečaka.

„Želeli bismo da se vidimo s vašim mužem.“

Žena preusmeri beživotne oči ka mačku. Rintaro oseti kako ga od nervoze podilazi jeza, ali i mačak i žena delovali su potpuno neuzbuđeno.

„Moj muž je zauzet čovek. Neočekivani posetioći...“

Mačak je preseče.

„Posredi je stvar od ogromne važnosti. A i vrlo je hitna. Molim vas, obavestite ga da smo tu.“

„Svskog dana mome mužu dolaze ljudi koji tvrde da imaju neodložnog i važnog posla s njim, ali on je prezauzet svojim gostovanjima na televiziji i radiju. Takav radni raspored ne dozvoljava mu da prima nenajavljene goste. Molim vas da dođete nekog drugog dana.“

„Nemamo za to vremena.“

Odlučnost u glasu prugastog potpuno je učutkala ženu. Mačak ugrabi taj trenutak.

„Došli smo da porazgovaramo o stvarima koje se tiču knjiga – ovaj mladić poseduje životno važnu informaciju za vašeg muža. Siguran sam da će naći vremena za nas.“

Mačkovo držanje kao da je imalo dejstva na ženu u kimonu. Neko vreme je stajala, naizgled razmatrajući njegove reči. A onda se konačno, uz ovlašno izgovoreno „Sačekajte tu“, naklonila i iščezla u vratima.

Rintaro se zapiljio u mačka.

„Ko poseduje ’životno važnu informaciju?’“, naredbo-
davno je upitao.

„Daj da zasad ne brinemo o detaljima. Kako ja to po-
smatram, služimo se taktikama samog blefera da bismo mu
se suprotstavili. Foliramo foliranta, ako ti je tako lepše. A šta
ćemo reći – to ćemo smisliti kad budemo uspeli da uđemo.“

„E sad si me baš...“

Rintaro je načas oklevao.

„... *umirio!*“, ispalio je.

Žena se ubrzo ponovo pojavila. Poklonila se dečaku i
mačku, pa im se obratila istim jednoličnom tonom:

„Ovuda, moliću.“

Sa druge strane kapije nalazila se velelepna vila; Rintaro
nikada ne beše video čak ni sličnu njoj.

Pošli su po urednim kamenim pločama, ušli na vrata
od ukrasnih letvica i izuli se u genkanu, ulaznom pred-
soblju. Odatle su kročili u hodnik s lakiranim drvenim
podom. On je vodio na engavu, verandu koja je opasivala
kuću, a engava je pak vodila na nešto nalik mostu što ih
je povelu ka susednom zdanju.

Sa mosta su se videli prostrani vrtovi u japanskom
stilu. U krošnjama su cvrkutale ptice, a uredno orezani
grmovi azaleje bili su u punom cvatu – i oni su cvetali
kad im vreme nije.

„Zar nisi rekao da će kuća biti skromna?“ , kaza Rintaro.

„Izrazio sam se alegorično. Prestani da pričaš bez veze. Prištedi glas.“

Rintaro i mačak vatreno su se sašaptavali, ali žena koja ih je predvodila nije izgovarala ni reč.

Dok su tako išli, prizor oko njih počeo je da se menja. Zdanje koje je isprva izgledalo kao tradicionalna japanska kuća doživelo je veoma čudan preobražaj.

Najpre se drvena veranda pretvorila u mermerno stepenište, a prostrani vrtovi koje su u jednom trenu ugledali preko balustrade kineskog lučnog mosta odjednom su postali vrtovi zapadnjačkog dvorca, prošarani divnim kamenim fontanama i kipovima nagih ljudi. A pravo pred njima, iza japanskih papirnih vrata zvanih fusuma, oslikanih prefinjenim šarama s motivom bambusa, ukazali su se treperavi lusteri i jarko obojene vaze na čajnim stočićima u stilu art dekoa.

„Ne znam za tebe, ali mene počinje da boli glava“, kaza Rintaro.

„Isti slučaj.“

Prvi put se mačak u nečemu slagao s njim.

„Kao da su na jedno mesto izručili čitav tovar svega i svačega sa svih strana sveta“, nastavi Rintaro.

„Izgleda kao da je puno, ali u stvari je prazno.“

Mačkov odgovor bio je veoma u stilu zena.

„Iza ovog ne stoji nikakva filozofija niti ukus. Koliko god da raskošno i divno sve izgleda spolja, kad odigneš poklopac i pogledaš unutra, nema ničeg sem zbrke pozajmljenog otpada. To je najgora vrsta neznanja.“

„Mislim da preteruješ“, kaza Rintaro.

„Samo kažem kako jeste. A u svakom slučaju, to je zaista uobičajena pojava. Svud se viđa, svakodnevno.“

„Ova vila“, ogласi se žena, blago prekinuvši mačka, „uređena je tako da odražava raskošno i raznovrsno bogatstvo iskustava i izvrsni sud moga muža. Pretpostavljam da prevazilazi vašu moć razumevanja.“

Na jedan najkraći tren, Rintaro je pomislio da je to nekakav štos. Žena je koračala pred njima, pa nije mogao da joj vidi lice, ali tad je shvatio da nije zazvučala ni izbliza šaljivo.

U vazduhu je vladala neka čudna napetost dok su zalazili sve dublje i dublje u vilu. Hodnici, stepeništa, verande što su spajale delove kuće – prevalili su nesvakidašnje rastojanje. A sve vreme su prolazili pored rezbarija u slonovači izmešanih s japanskim slikama u tehnicu tuša, Venerinih kipova, katana mačeva. Činilo se da raspored svih tih ukrasa nema ni glave ni repa.

Pravac u kom su se kretali kao da se menjao bez ikakve najave, pa zato nisu imali ni najblažu predstavu o tome gde se tačno nalaze usred sveg haosa.

S vremena na vreme žena bi se okrenula i preko ramena im dobacila: „Je li sve u redu?“ Rintaru i njegovom prugastom prijatelju nije preostajalo drugo do da klimaju glavom i koračaju i dalje za njom.

„Čak i kad bi nam sad bilo rečeno da idemo odavde, nisam siguran da bih uspeo da nađem put natrag“, šapnu Rintaro.

„Ne brini se, gospodine Vlasniče“, kaza mačak okrnuvši dečaka pogledom. „Ni ja nemam pojma kako se odavde izlazi.“

Po običaju, mačak nije uvijao istinu u oblance.

Najzad su stigli do kraja svog dugog putovanja. Prošli su poslednjim hodnikom, zastrtim crvenim tepihom, na

čijem se kraju nalazila karirana fusuma. Žena pred njom zastade.

„Hvala vam na strpljenju“, reče i ovlašno položi šaku na vrata. Vrata kliznuše u stranu. Rintaru se razrogačiše oči dok je obuhvatao pogledom sve što se nalazilo u sobi iza njih.

Bila je to džinovska dvorana u kojoj je sve bilo obojeno u belo – zidovi, pod, tavanica. Zbog te beline se nije mogla prosuditi tačna veličina prostora, ali Rintaro je, ako ništa dugo, smeo reći da ne liči ni na šta od onog sa čim se dotad u životu susreo. Tavanica je bila visoka kao u nekoj školskoj gimnastičkoj sali, a zidovi naizgled nisu imali kraja.

Dvorana je bila puna urednih nizova izložbenih vitrina obojenih u belo. Svaka ta zastakljena vitrina bila je viša od Rintara, a stajale su raspoređene u najmanje dvadesetak redova, sve savršeno pravilno postrojene. No iako se početak svakog reda video, protezali su se dalje nego što su oči bile u stanju da dogledaju.

Međutim, Rintara nije najviše zadivila ni veličina tih izložbenih vitrina, niti njihov broj; zadivilo ga je ono u njima. Svaka-svakijata bila je popunjena knjigama. Svaka polica svake vitrine bila je krcata. Nije mogao tačno da proceni koliko ima tih divovskih vitrina s knjigama, niti koliko je ukupno knjiga tu smešteno, ali jedno je znao: od njihovog broja vrtelo se u glavi.

„Kakva lepota!“

Zaputio se duž jednog reda vitrina. Bile su da ti stane dah. Tu se nalazila džinovska i krajnje raznorodna zbirka knjiga iz svih mogućih perioda. Književnost, filozofija, poezija, pisma, dnevници – svaki žanr koji se zamisliti može. Neverovatan kvalitet i količina.

A ipak, svaka-svakcijata knjiga je izgledala kao da je potpuno nova. Ni na jednoj od njih nije se video nikakav trag korišćenja – bile su predivne.

„Nikad nisam video ovako čudesnu zbirku“, izgovori Rintaro.

„Oduševljen sam što to čujem.“

Taj glas je odjeknuo odnekud iz dubine među izložbenim vitrinama.

Rintaro pođe za izvorom glasa kroz sobu, od vitrine do vitrine, i konačno naiđe na nekog visokog čoveka koji je sedeo na beloj stolici.

Imao je na sebi odelo istovetne snežnobele boje kao taj lakirani pod. Sedeo je prekrštenih nogu u maloj obrtnoj fotelji; oči su mu bile uprte u debelu knjigu koju je držao otvorenu u krilu. U vitrinama iza naslona stolice još nije bilo knjiga. Drugim rečima, stigli su do najdalje tačke zbirke, duboko u tom skladištu.

„Dobro došao u moju radnu sobu.“

Čovek diže oči ka Rintaru.

Osmeh mu je bio blag, ali pogled prodoran, što je odavalo čoveka ogromne mudrosti i iskustva.

Rintaro se priseti da je ona žena pomenula gostovanja na televiziji i radiju. Ovaj čovek je i izgledao kao neko ko se pojavljuje na televiziji.

„Stvarno deluje pametno“, promrmlja Rintaro mačku.

„Zar se tako lako uplašiš? Ne daj se!“

Njihov domaćin prošeta pogledom sa Rintara na mačka.

„Vi ste ti što su došli da razgovaraju o stvarima koje se tiču knjiga?“

„Ovaj, pa eto...“

Na taj mlaki Rintarov odgovor čoveku u belom oči hladno sevuše.

„Ako ćete me izviniti, prilično sam zauzet. Zaista nemam vremena da sedim zaludan i čavrljam s jednim dečakom – naročito dečakom koji mi je banuo nenajavljen, ne trudi se čak ni da se predstavi, a onda samo stoji ovde kao da je kolac progutao.“

„Ah, izvinite. Zovem se Rintaro Nacuki.“ Žurno promenivši položaj tela, Rintaro se duboko pokloni. „Molim vas, oprostite što smo upali nezvani.“

„Tako, dakle“, odgovori čovek žmireći. „I kakvu to životno važnu informaciju za mene ti poseduješ? Ako je u nekoj vezi s knjigama, onda bih verovatno voleo da je čujem.“

Rintaro se našao u nebranom grožđu jer nije imao šta da kaže. Ta ključno važna informacija nikad nije ni postojala. Očajnički je pogledao u mačka.

„Došli smo da oslobodimo vaše knjige.“ Mačkovi beli brci mrdnuli su kad je to izgovorio.

Pogledavši naniže u mačka, čovek u belom je još jače zažmirio. U očima mu je bilo nečeg pretećeg.

„Stvarno nemam ni minuta viška. Treba da se spremam za svoja gostovanja na televiziji i radiju, da napišem bezbroj predavanja i naučnih radova. Uspevam da ude nem malčice vremena koliko da preletim pogledom ove knjige – zbirka mi potiče iz čitavog sveta. Ali nemam kad da se bavim zaluđenicima koji bulazne.“

Duboko je uzdahnuo, pa vrlo upadljivo pogledao na svoj ručni sat.

„Već sam proćerdao dva dragocena minuta slušajući vas. Ako ste završili, voleo bih da sad idete.“

Ali mačak nije nameravao tako lako da odustane.

„Nismo gotovi s pričom.“

„Već sam vam rekao da idete.“ Čovek sevnu očima na bandoglavog prugastog mačka. „Pročitao sam dosad tek šezdeset pet knjiga od zacrtanih stotinu. Odlazite.“

„Stotinu knjiga?“ , ne uzdrža se Rintaro. „Čitate stotinu knjiga godišnje?“

„Ne godišnje“, odgovori čovek obrćući teatralno sledeću stranicu knjige.

„Za mesec dana“, dodade strahovito razmetljivo. „I zato i jesam toliko zauzet. Lepo sam vas primio misleći da mi donosite vesti koje bi mi možda bile korisne, ali očigledno sam se prevario. Ako nastavite da mi oduzimate vreme, moraću da naredim da vas izbace. Naravno, pojma nemam hoćete li uspeti da nađete izlaz odavde nakon što napustite ovu sobu, ali to nije moja briga.“

Ton mu je bio leden. U nagloj tišini koja je zavladala jedino se čulo šuškanje listova što se obrću. Prugasti mačak je jarosno sebao očima na njega, ali on ostade potpuno neuzbuđen. Kao da je načisto zaboravio da ovi posetioci i postoje.

Nije imalo šta više da se kaže. Dok se bespomoćno osvrtao, Rintaru pogled pade na jednu izložbenu vitrinu. Zbirka je uistinu bila raznovrsna, ili možda naprosto nasumična; police nisu bile ispunjene samo standardnim knjigama već i časopisima, geografskim kartama, rečnicima. Ništa nije bilo organizovano ni po kakvom redosledu, niti je išta bilo povezano i sa kakvom određenom oblašću.

Knjižara *Nacuki* je takođe posedovala upečatljivu zbirku, ali Rintarov deka je uvek imao nekakav sistem za uređivanje polica. U suprotnosti s time, uprkos svom impresivnom izgledu, zbirka ovog čoveka bila je zapravo čist haos.

Rintaro duboko udahnu.

„Jeste li pročitali čitavog Ničea?“

Upravo je gledao u vitrinu tačno iza tog čoveka. Iza zastakljenih vrata stajale su postrojene sve Ničeove knjige, uključujući i slavno delo *Tako je govorio Zaratustra*, uz zbirke njegovih pisama.

„I ja volim Ničea“, dodade na to.

„Širom sveta ima ljudi koji tvrde da vole Ničea“, uzvratil čovek ne odvajajući pogled od knjige. „Međutim, vrlo ih je malo koji će to reći nakon što pročitaju sva njegova dela. Videli su poneki citat ili pročitali neku razvodnjenu, sažetu verziju. Isprobavaju Ničea da li im odgovara po veličini, kao kakav kaput koji je u modi. Jesi li i ti od takvih?“

Rintaro dade hitar odgovor:

„*Naučnik, koji u osnovi još samo „prevrće“ knjige — filolog ih „prevrne“ u dnevnom proseku otprilike dvesta — izgubi, konačno, čak i potpuno sposobnost da sam misli. Ne prevrće li, tada ne misli.*“*

Čovek polako odvoji pogled od knjige.

„Niče je stvarno otvoreno govorio šta misli“, nastavi žurno Rintaro. „Eto zašto ga volim.“

Ne pomerajući ni mišić, čovek u belom je sedeo i posmatrao svog prilično snebivljivog sabesednika. Oči su mu bile pune prezira, ali negde duboko u njima javio se jedva primetan titraj zainteresovanosti. Konačno je sklopio knjigu.

„Dobro. Možda ću biti u stanju da ti podarim malo svog vremena.“

Ona glečerska atmosfera malčice se otkrivila. Mačak je gledao u Rintara s povelikim iznenađenjem, ali Rintaro

---

* Fridrih Niče, *Ecce homo*, u prevodu Jovice Aćina. (Prim. prev.)